

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXIX.—LETO XXIX.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTAK) APRIL 25, 1946

ŠTEVILKA (NUMBER) 82

Zdravnik obsojen ječo radi zakri- panja dohodkov

600 zveznih agentov
preizkuje dohodke
profesionalcev
v Clevelandu

Zvezni sodnik Freed je včeraj
Clevelandu obsodil na 18 me-
secev zapora zdravnika dr. Ju-
liusa J. Raaba, ki ima urad na
1012 Euclid Ave., stanuje pa
na University Heights, ko so
zvezni agenti odkrili, da je pri-
javitelj pol za dohodninski da-
tek zamočal na tisoče dolarjev
dohodkov.

Predno je bila izrečena sod-
ba, je dr. Raab priznal, da je
v letu 1945 plačal \$9,062 in da
je pozneje plačal \$13,500, v ka-
teri vsoti so bile vključene obre-
zke in globa. Tekom sodnega za-
slišanja je prišlo na dan, da je
zdravnik v minulih letih
zaslišal ogromne tisočake z
zvezanjem nelegalnih opera-
cij za povzročitev splavov, in
je šele nedavno kupil dve
varovalni polici, za kateri je
plačal \$35,000.

Zvezni agentje so med dru-
gimi odkrili, da je dr. Raab ne-
dalje v teku desetih tednov imel
\$20,000 dohodkov.

Zvezni davčni kolektor Tho-
mas M. Carey je včeraj nazna-
dal, da je sedaj v Clevelandu na
600 zveznih davčnih agen-
tov, ki preiskujejo dohodke
zdravnikov, advokatov in dru-
gih profesionalcev, ki imajo
dohodke, ki zatajujejo svoje dohod-
ke, ker nihče ne more nadzor-
ovati njihovega knjigovodstva.

Povratak poljskih vojakov v domovino

LONDON, (O.N.A.) — Dobro
informirani krogi trde zdaj, da
je bo k večjemu tretjina polj-
skih vojakov odločila za to, da
vrnejo domov. Približno 200,
000 Poljakov še vedno nosi voja-
ški enako v Italiji, Nemčiji, na
Balkanu in na Srednjem vzh-
odu.

Trenotno se vrši glasovanje
ali proti povratku in oni, ki
so pripravljeni vrniti se, se zbi-
rajo v posebnih taboriščih. Oni,
ki ne želijo nazaj, bodo pa imeli še
enkrat priliko, da se
prijavijo, ker je angleška vlada
pripravljen, da se jih bo s ča-
rno prijavitelno mnogo več kot
prijavilo.

Znano je, da je odstotek med
tistimi, ki se nahajajo na Škot-
ski, mnogo večji kot med oni-
mi v Italiji. Dalje jih je mnogo
pripravljenih na povratak
v njihove domovine kot v vr-
stah infanteristov kot v vr-
stah posebnih tehničnih oddel-

REDNA SEJA

V petek ob 7:30 uri zvečer se
vršila redna mesečna seja
Zveznega društva Slovenstva
v Slovenskem društve-
nem domu na Recher Ave. Član-
stvo je vabljeno, da se udeleži
posvetilnosti.

V ZADNJO CAST

Članstvo društva Doslужenci
je bilo, da se nocoj zbere v
Zvezni dvorani na pogrebnem zavo-
du, da izkaže zadnjo čast umrle-
mu članu Antonu Starcu.

Stezen patriotizem! Deja-
va ne besed! Prispevajte za
bolnico v Sloveniji!

Združeni narodi ustanove svojo podružnico v Evropi?

Državni tajnik Byrnes utegne
predlog staviti konferenci
zunanjih ministrov v Parizu

WASHINGTON, 24. aprila—Državni tajnik Byrnes je
prinesel v Evropo načrt, po katerem naj bi se v Ženevi
ustanovila podružnica Združenih narodov, ki bi se lotila
reševanja perečih gospodarskih problemov, ki tarejo Ev-
ropo, na kontinentalni podlagi.

Byrnes utegne predložiti na-
črt konferenci zunanjih mini-
strov v poizkusu, da se zlo-
mijo obstoječi zastoj med velikimi si-
lami glede sklenitve mirovnih
pogodb z državami v srednji in
južni Evropi, ki so bile med vo-
jno na strani osi.

To se je danes zvedelo od
oseb, ki so jim znane vse po-
drobnosti načrta, katerih ime-
na pa se trenutno ne more obja-
viti.

Kakor se poroča, se celo vo-
dilni svetovalci državnega de-
partamenta niso mogli zediniti
glede načrta in da se Byrnes
sam še ni definitivno odločil
zanj, da pa je izrazil resno za-

Kampanja za mladinsko bolnico se lepo razvija

Člani in članice podružnice št. 39 SANS-a so že na de-
lu. Med nabiralci je spet prvi naš poznani in delavni Lud-
vik Medvešek, ki si je izbral za svojega pomagata Joe
Šircelja.

Svoje prvo poročilo je že od-
dal voditelj kampanje, bratu
John Pollocku, ki je finančni
tajnik SANSove podružnice na
St. Clairju.

Medvešek poroča: Oglasil se
je pri zavedni in narodno čuteči
slovenski družini Belajevi na
6205 St. Clair Ave. In uspeh!
Mr. Frank Belaj, ki vodi trgo-
vino z moško opravo, mu je da-
roval \$100; njegova žena Mary
je izročila \$50. — Skupaj \$200.
Ali ni to vzgledna slovenska
družina, ki je dala res pravi iz-
raz do ideje otroške bolnice v
Sloveniji.

In pravi Medvešek: "To ni
vse". Mr. in Mrs. Vinko Levstek
sta mu izročila \$100. Tudi pri-
tež družini govorijo dejanja. To
je dokaz, da Levstikova nosita
v svojih srečih spoštovanje in
usmiljevanje do svoje nesrečne
domovine onkraj morja.

Rojak Jože Kalan, trgovec
z železnino v Slovenskem narod-
nem domu, ki je že poklonil
maršikateri dar JPO,SS in SA-
NSu, je daroval \$25. — Tako
je storil tudi dr. John Metelko,
ki ima svoj urad v SND, kjer
predpiše in preskrbi potrebna
očala. Naklonil je \$25 za otroš-
ko bolnico. Da pa Medvešek sam
ni zaostal, je sam priložil svo-
jih 25 dolarjev.

Hvala vsem!
Predsednik podružnice 39 je
dobil pismo od Mr. Gabrenje, ki
je tajnik društva Cleveland št.
126 SNPJ. V pismu je bil ček za
dvesto dolarjev. Lepa vsota od
tega društva. Vidi se, kako viso-
ko ceni članstvo tega društva
idejo otroške bolnice, zakar jim
gre res prav prisrčna zahvala.

V upravištvu Enakopravnos-
ti je izročil sto dolarjev v ta
sklad poznani in dolgoletni dru-
štveni delavec Frank Černe, ki
vodi trgovino z zlatino na 6412

Sporazum baje dosežen glede Trsta

PARIZ, 24. aprila—Uradni
krogi so danes tukaj poročali,
da se je zavezniška preiskoval-
na komisija baje zedinila glede
priporočila, katero bo dano kon-
ferenci zunanjih ministrov gle-
de Trsta in Julijske krajine.

Isti viri pravijo, da bo Italija
dobila Trst, medtem ko bo Ju-
goslavija dobila pretežni del za-
ledja v Julijski krajini.

Novi grobovi

ANTON STARC

Kot smo včeraj poročali, je
umrl Anton Starc, p. d. Medved,
star 62 let. Stanoval je na 1225
E. 61 St. Doma je bil iz Velike
Lipanje, odkoder je prišel v
Ameriko pred 42 leti. Po pokli-
cu je bil zidar. Bil je član dru-
štva Doslужenci. Tukaj zapuša
žalujoco soprogo Frances, roje-
no Pozelnik, doma iz Velikih
Lašč, sina Charlesa, dve hčeri:
Hedwig in Mrs. Frances Schau-
er, in vnuka, v stari domovini
pa sestro. Pogreb se bo vršil v
petek ob 10. uri zjutraj iz Za-
krajškovega zavoda v cerkev sv.
Vida in nato na Calvary pokop-
ališče.

FRANK TOMŠIČ

Poročali smo včeraj, da je v
torek večer nagloma umrl Frank
Tomšič, stanujoč na 4096 East
139 St. Pokojni je bil 35 let star
ter je bil član društva Bled št.
20 SDZ in pevskega društva
Planina v Maple Heights, O. Po-
legel žalujoco soprogo Frances,
rojena Legan, zapuša sina
Thomas Jerome, očeta Jerneja,
mačeho Rose, brate Jerneja,
Victorja in Edwarda, sestre
Mrs. Marie Skufca, Mrs. Thera-
sa Skul, Mrs. Josephine Silito-
vec in Angelo, in tri polsestre,
Mrs. Frances Tomšič, Mrs. An-
na Tomšič in Mrs. Vivian Mis-
mas. Pogreb se bo vršil v sobo-
to ob 9:30 uri zjutraj iz po-
grebnega zavoda Louis L. Fer-
folia, 9116 Union Ave., v cerkev
sv. Lovrenca in nato na Calva-
ry pokopališče.

SLOVENSKI ŠKOF, KI
JE OSTAL ZVEST
SVOJEMU NARODU

Te dni smo prejeli iz starega
kraja zanimivo vest, da škof dr.
Ivan Tomažič v Mariboru ni ho-
tel izvesti svojim vernikom fa-
mozne udanosti zaprisege Hit-
lerju, v sled česar so ga naciji in-
ternirali v podstrešni sobi ško-
fjske palače v Mariboru. Ostal
je zvest svojemu narodu in je
danes na svojem mestu v Mari-
boru, uživajoč spoštovanje vseh
katoliških Slovencev.

Škof dr. Tomažič ni nikamor
pobegnil ob koncu vojne, ker
mu ni bilo treba. Tudi duhovni-
ki njegove škofije so se večino-
ma vrnili po vojni na štajersko
na svoje fare, v kolikor so pre-
živel mednarodni taborišča.

V tem se vidi velik kontrast
med dvema slovenskima škofa-
ma in podrejenemu duhovščino.
Ljubljanski škof dr. Rožman je
pobegnil z delom svoje duhov-
ščine, ker so se čutili krive iz-
dajstva nad svojim narodom.

PODRUŽNICA ŠT. 39 SANS

V petek, 26. aprila ob osmi
uri zvečer se vrši redna meseč-
na seja podružnice št. 39 SANS
v navadnih prostorih v SND na
St. Clair Ave. Prosi se vse cla-
ne, da se udeležijo če le mogo-
če, da slišijo poročilo o tekoči
kampanji.

ROJSTNI DAN

Obče poznana Mrs. Frank
Wess, 16422 Arcade Ave., je
pred nedavnim obhajala svoj 71.
rojstni dan. K čestitkam njene
družine in prijateljev se pridru-
žujemo tudi mi, ter ji kličemo:
"Se na mnoga leta zdravlja!"

Strah pred vstajo fašistov v Italiji

MILAN, 24. aprila—Italijan-
ska policija je danes zastražila
vse ceste, ki vodijo v Milan, ker
obstoji možnost, da bodo fašisti,
ki iz svojih skrivališč pretijo
podvzeti "križarsko vojno proti
komunističnim parasitom," po-
kusili za obletnico Mussolinije-
ve smrti vpriporiti pohod na me-
sto.

Podtalno fašistično gibanje,
ki je odgovorno za ugrabljenje
Ducejevega trupla iz groba, je
objavilo fanatičen proglas, v ka-
terem se pozivlja Italijane v
"neizprosno boj" za upostavitve
"demokratskega fašizma," ne
glede na ceno, katero bi bilo tre-
ba plačati v krvi in človeških
življenjih.

Danes je državna policija
stražila vse ceste, ki vodijo v
mesto, in preiskovala vsa vozila.
Okrog praznega Mussolinijeve-
ga groba je bila tudi postavljena
močna policijska straža.

Bolgari pred mirovno pogodbo

SOFIJA, 22. aprila (O.N.A.)
—Bolgarski zunanji minister
Georgij Kulišev je povedal va-
šemu korespondentu danes, da
pričakuje Bolgarija mirovne po-
goje, katere bodo zunanji mini-
stri štirih velesil poskušali izde-
lati na svojih sestankih v Pari-
zu, "mirno in z največjim zau-
panjem."

Bolgarska vlada je izdelala
poseben memorandum za zuna-
nje ministre, v katerih je z jas-
nostjo orisala stremeljenja hra-
brega in poštenega naroda, v
katerem ima demokracija in mi-
roljubnost močno zaslobo. Na-
ša zadeva je tako pravična, da
bi jo bilo lahko zagovarjati pred
vsakim sodiščem, je dejal.

Zunanji minister je naglasil,
da je želja Bolgarije, da vzpo-
stavi pristrčne odnose z zapad-
nimi velesilami, ter da želi narod
obnem ohraniti svoje bratske
zveze z ruskim narodom.

Bolgarija bo poslala v Pariz
posebno misijo v nadi, da ji bo
omogočeno, da objasni svoje
stališče. Po mnenju zunanjega
ministra bi bilo to najbolje za
vse balkanske narode.

KONGRES PARTIZANSKIH BORCEV V PRAGI

NEW YORK, 21. aprila (O.N.
A.)—Glasom nekega poročila
angleškega radia, je namerava-
no, da se priredi v kratkem v
Pragi velik kongres partizan-
skih borcev iz Rusije, Jugoslavi-
je, Španije, Rumunije in Italije.

SHOD V SLOV. NAR. DOMU

Jutri, v petek večer ob osmih
se bo v Slovenskem nar. domu
na St. Clair Ave., vršil velik
shod, ki ga sklicuje novousta-
novljena stranka Progressive
Democrats of Cuyahoga County
(Progressivni demokrati okraja
Cuyahoga). Nastopili bodo razni
govorniki ter kandidati za
javne urade, ki bodo objasnili
obstoječi položaj na politični po-
zornici. Javnost je vabljena na
obilno udeležbo. Vstopnina je
prosta.

Zed. države bodo dale Poljski veliko posojilo

Kredit v znesku 90 milijonov
je bil potrjen, potem ko je bilo
dano zagotovilo svobodnih volitev

WASHINGTON, 24. aprila—Nocoj je bilo tukaj na-
znanjeno, da bo Poljska dobila posojilo v znesku \$90,000,
000 od vlade Zed. držav, da pa je bilo posojilo odobreno
še le potem, ko je poljska vlada podala zagotovilo, da bodo
splošne volitve, ki se bodo vršile na Poljskem, "svobodne
in neovirane."

Ekspozitna in importna banka
je nakazala Poljski \$40,000,000,
ki ima biti vrnjeno do leta 1971
po 3 odstotni obrestni meri,
medtem ko je komisija za likvi-
dacijo ameriške imovine v ino-
zemstvu dala \$50,000,00 kredita
za nabavo ameriške odvisne
lastnine, ki se nahaja v Evropi.

Oba kredita se imata rabiti
za nabavo ameriških lokomotiv
in železniških vozov za prevoz,
ki bodo rabljeni na Poljskem za
prevoz premoga iz obnovljenih
poljskih premogovnikov v one
dele Evrope, ki nimajo svojega
kuriva.

V diplomatski noti, ki je bila
objavljena s podrobnostmi kre-
dita, je poljski poslanik Oskar
Lange ponovil obljubo svoje vla-
de, da bodo splošne volitve, ki
se imajo vršiti enkrat poleti,
svobodne, in da bodo imeli čas-
nikarji iz zavezniških dežel pol-
no priliko, da opazujejo potek
volitev.

NOVICE IZ DOMOVINE

Mrs. Angela S. Plesec, 1457 S.
Sunob Br., Los Angeles, Cal., bi
rada zvedela za naslov Lojzeta
Levar, doma iz vasi Iglak, fara
Zagorje ob Savi, ker mu ima za
sporočiti novice iz domovine. Če
sam to čita ali pa če kdo ve, kje
se nahaja, je prošnja, da sporoči
Mrs. Plesec.

Mr. Joseph Zimmerman, 922
Alhambra Rd., je prejel pismo
od bratrance Tineta Zimmer-
man iz Device Marije v Polju.
Pismo je za njegovega očeta
Johna Zimmermana in je važne
vsebine. Prosi se, da sam to čita
ali pa če sin Iva ve zanj, da mu
sporoči, da se naj zgleda na go-
rnjem naslovu.

PROPADANJE DISCIPLINE MED AMERIŠKIM VOJAŠTVOM V EVROPI

FRANKFURT, 24. aprila—Gen. Joseph McNarey je
danes priznal, da Zed. države izgubljajo na ugledu med
svojimi vojnimi zaveznicami, ker je disciplina med ame-
riškim vojaštvom širom Evrope padla na zelo nizko točko.
Gen. McNarey je kot poveljnik vseh ameriških sil v Ev-
ropi in vojaški guverner tistega dela Nemčije, ki je okupi-
ran od Zed. držav, odredil drastično poostreitev vojaške
discipline.

V pismu, katerega je naslovil
na vse ameriške poveljnike že
25. marca, je gen. McNarey
opozoril na poglobitve primere
propadajoče discipline in izjavil,
da to vodi v izgubi spoštovanja
za ameriško oblast in zadaja
udarec ameriškemu vplivu med
zavezniki.

V pismu so navedeni kot po-
glavni faktorji, ki so dovedli
do tega položaja aktivnosti vo-
jaštva na črnem trgu, pijanče-
vanje, visok odstotek odsotno-
sti brez dovoljenja, razširjenost
spolnih bolezni, površnost in za-
nemarnost pri oblačenju in ne-
prestanu pritoževanje proti vo-
jaškim oblastim.

Gen. McNarey je izjavil, da
obstoječe stanje v prvi vrsti je
pripisovati dejstvu, da je z br-
zo demobilizacijo in številnimi
spremembami v osebo zelo pa-
del ponos vojaštva na svoje edi-
nice, ki je obstojal, predno se je
začela demobilizacija.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March, 1879.

104

Mirko G. Kuhel, tajnik SANSa:

JUGOSLAVIJA BO ZMAGALA GLEDE PRIMORJA, ČE...

II.

Namen omenjenih poročil, ki so jih ameriški reakcionarni listi objavljali z največjo točnostjo, je bil popolnoma jasan: **ustvariti ameriško javno mnenje proti Jugoslaviji ter tako opravičiti vsak korak, s katerim bi Jugoslaviji bile odvzete pravice do Slovenskega Primorja, Istre in Trsta.** Z tem manevrom bi se zasenčile vse velike pridobitve in zasluge jugoslovanske osvobodilne borbe ter vse ogromne žrtve narodov Jugoslavije v njihovem prizadevanju, da osvobodijo ne samo same sebe, temveč tudi svoje brate in sestre, ki so bili s silo pridržani imperijalistični Italiji.

Se ve! Ker je Sovjetska zveza javno in odprto pokazala, da bo ščitila interese Jugoslavije v njeni borbi za doseg svojih pravic, je pričela reakcija očitati Jugoslaviji lutkarstvo ter posvarila Slovanofobe, da se hoče Sovjetska zveza usidri v Jadranu ter dominirati vse Sredozemlje. Bilo bi torej v interesu svetovnega kapitalizma, če Jugoslavija ne bi dobila Trsta in posrednega zaledja, kajti Trst je branik pred ruskim navalom. Tako sovražna propaganda.

In ljudstvo doma?

Vznemirjeno zasleduje ta čuden razvoj mednarodne politike in nikakor ne more verjeti, da bi zavezniške države po veličastni zmagi nad fašizmom in nacizmom pozabile na tiste idealne obljube o demokraciji, svobodi, samoodločbi ter pravici vsakega naroda pripadati oni državi, ki si jo narod sam izbere. Opazuje postopanje anglo-ameriških vojaških oblasti v coni A, kjer so zopet uveljavljeni stari fašistični zakoni, zopet na odgovornih vodilnih mestih včerajšnji fašisti, ki so se po razsulu italijanskega fašizma prelevili v velike "demokrate" in pod to krinko nadaljujejo svoje šovinistično, anti-slovensko in anti-jugoslovansko propagando pod zaščito Amerike in Anglije. Opazuje bivše kolaboracioniste-ubežnike, ki nemoteno vodijo svojo klerofašistično kampanjo proti novi Jugoslaviji in pri tem uživajo zavezniško moralno in gmotno podporo. Ogleduje svoje požgane in razrušene domove in presteva grobove svojih najdražjih pa se vprašuje: Ali so bile vse te naše žrtve zato, da še nadalje živimo razdruženi in podvrženi tistim, katere smo s svojo lastno silo izgnali z naše grude in jih premagali?

Ljudstvo strmi na krivično postopanje onih, katere je v svoji borbi podpiralo in jim sledilo, in se upravičeno vprašuje: Ali smo bili Slovenci v tej sveti domovinski borbi vaši sovražniki ali zavezniki?

Naš občutek v Ameriki je isti, naše misli so z našimi brati in sestrami in z njimi vred obsojamo vse one, ki se po tako strašanski vojni in po tolikih žrtvah preprostega ljudstva še vedno upajo igrati z usodo naroda, ki jim ničesar ne dolguje in ki ne bo nikoli dovolil, da bi tuji barantali z njegovo zemljo. V Ameriki ni Slovence, ki bi odločno ne podpiral jugoslovanskega predloga glede razmejitve med Jugoslavijo in Italijo in ki bi se ne protivil vsakemu kompromisu, s katerim bi bil del Istre, Trst z zaledjem in vsa zapadna Primorska in Goriška prepuščeni nasilni Italiji. Če bi bil kdo med nami tak, da bi ne zagovarjal tisočletne aspiracije slovenskega naroda po dokončni združitvi, tedaj nima pravice nastopati kot Slovenec.

Slovenski ameriški narodni svet in njegove podružnice uradno zahtevajo od naših ameriških oblasti, da pri sestavljanju mirovne pogodbe za Italijo upoštevajo poštene in pravične zahteve Jugoslavije, ki so pogoj za doseg resničnega miru na Balkanu. Zahtevamo, da se vzdrži načela ameriške integritete, ameriške pravičnosti in demokracije ter veliki ideali, ki jih je začrtal v Atlantski listini pokojni predsednik Roosevelt. Upošteva in spoštuje naj se neustrašna odločnost primorskega ljudstva, da s svojimi pokrajinami vred postane del Federativne ljudske republike Jugoslavije. Slovenci in Hrvati v Primorju ne zahtevajo tuje zemlje, svoje pa ne odstopajo nikomur. Kot ameriški državljani želimo, da vsklije med našo novo in našo staro domovino iskreno prijateljstvo in razumevanje ena druge in tako prijateljstvo je mogoče ustvariti le tedaj, če bo Amerika pomagala Jugoslaviji, da bodo vsi njeni sinovi

živeli pod skupno streho, pod skupno državo. Naša ameriška in naša zavezniška dolžnost je pomagati odpirati vrata tega skupnega doma, nikakor pa ne jih zapirati.

Primorsko in tržaško vprašanje bo rešeno v prid Jugoslavije, če bodo veliki zavezniki pod vodstvom Amerike rabili pravico za svoje merilo. Če bo pa rešeno drugače, tedaj je odločala le stara imperialistična politika.

PISMA IZ STAREGA KRAJA

Dvoje pisem od sorodnikov

Poznana Mrs. Mary Zdolšek, 1153 E. 168 St., je prejela pismo od svoje sestre Anke Arko, bivajoče v Ljubljani, ki ji piše med drugim, da je brat Lojze padel, ko je oral suog in ga je zadel kroglja v trebuh.

Drugo pismo pa je Mrs. Zdolšek prejela od svoje sestrične Mrs. Jennie Pader, bivajoče v Brooklyn, N. Y., ki ga je pisal Ivan Laurič, doma iz Ribnice, brat Mrs. Pader. Laurič je orožnik v pokolu ter splošno poznan v Radečah, Bučki, itd., kjer je služboval.

Tu sledita obe pismi—prvo od Anke Arko, drugo od Ivana Lauriča.

Ljubljana, 6 decembra 1945

"Ljuba sestra:
Po tolikih letih Ti zopet pišem. Čakala sem kakšne vesti od Tebe, pa ni nič glasu. Zelo nas skrbi, če ste še vsi živi in zdravi. Ta grozna vojna doba naju je čisto odtujila od Tebe, da se sedaj s skrbjo sprašujemo, ali si še živa?"

"Pri nas doma se je veliko spremenilo. Veliko žrtev smo darovali na oltar naše svobode. Najdražji brat, Lojze, je padel, ko je oral sneg in po nesreči ga je zadel kroglja v trebuh. Ker ni bilo takojšnje pomoči, je bilo prepozno, da bi mu operacija rešila življenje. Umrli je 12. februarja 1943 leta. Lojzek, sin, je bil tudi zaprt, a je srečno prišel iz zaporov iz Italije, in nato je bil na Koroškem za delavca. Sedaj ob koncu, ko se je vračal domov, je bil mobiliziran od partizanov in služi rok že šest mesecev. Je zelo dober fant in pameten.

"Drugi otroci so tudi že veliki. Mati se tudi kar dobro drži in so bili najbolj vneta partizanka, seveda doma, ne v hribih. Pri Debeljakovih so vsi žvi. Pri Nežnih je padel Ivan v partizanih. Sploh pa je veliko žrtev v Ribnici sami. Mnogo jih manjka. Urbanove so kot po navadi. Pri Selanovih tudi v redu. V gasi pri Pakiževih manjkajo Emil, Rado in Marjan. Emilček, ta maši, se nahaja nekje v ujetništvu, ako je še živ, še ni prišel domov. Doma je Marjanca in Matija.

"Pri Šmalcevih je tudi v redu. Sedaj pa še Arkotove družine. Tine je bil dve leti v ujetništvu, eno leto pa interniran v Gonarsu in Padovi. Tine je bil v Dachau, enako tudi Debeljakov Jože. Oba sta se srečno vrnila domov.

"Logar je bil trikrat pred ustrelitvijo, a je srečno preštel. Nato je bil dve leti v internaciji. Proti koncu, to je že aprila, pa so mu doma zverinsko pobili in mu v najhujših duševnih mukah stojimo na strani. Vidiš, toliko hudega se je zvrnilo na našo ubogo domovino.

"Mirkotova dva sinova se tudi nista vrnila. Jaz ravno nisem bila zaprta, a vseeno sem veliko gorja prestala. Posebno proti koncu, ko je bilo dnevno bombardirano. Ako sprejmeš ta list, Te prav lepo prosim, ako odgovoriš, kako je z Vami. Sedaj sta mi otroka zelo zrasla. Tinko me je že prerastel. Tine je sedaj poštni inspektor in veliko hodi na potovanja. Ravno včeraj je odšel za 14 dni. Vedno mi je na-

ročeval, da naj Ti pišem. Upam, da mi kmalu sporočiš, kako je s Teboj in s Tvojimi. Obenem Ti voščim srečne praznike, prve po tolikih letih in svobodi, kar se pri nas tiče. Srčno Te poljublja Tvoja,

"Anica Arko"

Ribnica na Dolenjskem
23. septembra 1945

"Draga sestra in vsa Tvoja rod-bina:

"Tvoje prvo sporočilo od meseca junija prejeli z največjim veseljem, zlasti ko smo izvedeli iz pisma, da ste zdravi in živi. Tudi Vi vsi ste preživeli to kritično dobo starih let svetovne vojne. Tudi mi smo še vsi živi in dokaj zdravi. Dočakali smo toliko zaželeni mir. Mogoče se Ti bo zdelo čudno, da na Tvoje drugo pismo, ki smo ga prejeli 28. avgusta odgovarjam jaz. Da, to pojasnim Ti in povem, da je temu vzrok samo delo. Po okupaciji, odnosno zasedbi naše vojske dne 8. maja tega leta, se je odprlo naravno toliko dela, da se ni vedelo ne kod ne kam. Treba je bilo sejati, saditi itd. Gre namreč težko kmečko delo naprej skozi do sedaj. Vedeti moram, da je bilo na polju med vojno zelo omejeno. In sedaj končno že pospravljamo sadove našega trpljenja. Pri vsem tem pa morati vsled tega garati same in to od zore do trde noči, pa tudi pozno v noč.

"Mica že skoraj zgarana, Ana pa utrujena, ste priganjale eno drugo, dokler nisem jaz prijel za pero, da Ti napišem mesto Ane, vsaj v glavnih potezah, kako smo prenašali in prestali ta strašni vojni metej. Jaz sem prišel njima na pomoč iz Ljubljane takoj, ko je bilo to dovoljeno. Ko bo delo na polju končano, Ti bo ona sama že vse bolj na drobno poročala. Od takrat pa je prosim, da potrpiš, ker preden si bo Ana toliko opomogla, da ne bo od utrujenosti precej po večerji kar pri štedilniku zadremala, bo preteklo še precej časa.

"Sedaj ji ne smeš zameriti, saj ona bi rada, ima namen in voljo, toda ne more. Slovenski izrek pravi: Volja je dobra, a meso je slabo. Kako naj pričnem, saj sam ne vem. Najrajši bi zapisal vse naenkrat, pa ne morem. Najprvo Ti omenim, da je zgorel naš skedenj s kozolcem in seveda tudi Slemenčev. Potem pa vsi drugi skedenji, ki so stali po vrsti skozi do Marofa. Vmes je bilo že tudi več hišic sezidanih, a je vse požgano. To junsko delo je izvršil naš prvi sovražnik, italijanski fašisti.

"Kako je pa Ribnica porušena, je pod težko popisati. Skušal Ti bodem takole pojasniti. Trg od Kramačkove in Pildarčkove hiše, vse do križa proti Hrvači so deloma zelo poškodovani. Več kot polovico teh so samo ruševine. Ena od najbolj uničenih je Debeljakova hiša. Od tega je ostala samo kuhinja in hlev pod streho za silo.

"Naš France je ostal sicer živ, a je vreden usmiljenja. Ves je zgaran in zaskrbljen, kako bodo postajali iz teh ruševin zopet primerno hišo. Miklavja hiša in Bregarjeve, naprej Konsum in šola, je kup ruševin. Uničene in hudo prizadete so druge do konca tega so pa v ruševinah.

"Na drugi strani vmes je Ce-

netovo hudo poškodovano, manj v kotu Steklčkova, vse drugo okoli je pa v ruševinah. Naša lepa cerkev je brez strehe in travov, je slična stari rujini. Seveda je tudi farovž uničen, požgan. Kolodvor je tudi razbit in popolnoma uničen, meščanska šola, vse druge hiše do tega pa deloma manj, deloma bolj poškodovane.

"Tudi na Mlaki je več hiš težko poškodovanih. Naša na sredini ni dobila večjih poškodb, razen šip na oknih in nekaj nad 500 opek na strehi. Sploh je pa ni hiše v Ribnici, da ne bi nosila sledov vojne. Tudi Rudežev grad v Marofi je samo kup razvalin in podrtija. Vojašnica je čisto razbita. Seveda so tudi vsi hudo prizadeti, ene več druge manj. Tudi cerkve podružnice so hudo trpele. Tako sv. Ana, sv. Frančišek ter Nova Stifita in druge. Hrvača je ostala razmeroma nepoškodovana in tam se v Ribnici opravljajo svoje verske dolžnosti. Pa tudi že našo farno cerkev obnavljajo. Sedaj pripravljajo postrešje.

"Sploh pa se dela z vso paro vsepovsod. Seveda, v prvi vrsti se popravlja železnica, mostovi, da se odpre promet, premogokopi, tovarne itd., kar je rodilo že do sedaj lepe uspehe. Ker glavno je, da dobimo od zunaj žive in drugo blago. Če ne bi bilo tukaj že do sedaj tako velikih uspehov, bi bila nastopila prav gotovo splošna lakota. Ne moreš si predstavljati, treba je videti, občutiti in preživeti, kako vojna vihra vse totalno uniči. A kar ne uniči, pokrade in odpelje.

"Mi, Slovenci smo bili še tembolj prizadeti, ker najprvo so nas Italijani pestili, nato še Nemci in končno z Nemci vred še domača revolucija. Kako so zlobno nastopali Italijani in Nemci napram domačemu ljudstvu, si gotovo čitala v tankajšnjih časopisih. Posebno pa si Nemci pokazali vse svoje sovražstvo napram nam Slovincem. Veliko vasi, zlasti iz Gorenjske, Dolenjske in Spodnje Stajerske, je bilo čisto izseljenih ali pregnanih. Njih imetje pa zaplenjeno.

"Tisoče in tisoče mož in žena, deklet in fantov, pa tudi otrok je bilo odgnanih v nemška taborišča. Veliko število je bilo postreljenih, brez vsakega vzroka ali kot talci. Sploh se ne da vsega trpljenja našega ljudstva popisati. To bo pisala zgodovina. Koliko tisočev Slovencev je v italijanskih, zlasti pa še v nemških koncentracijskih taboriščih pomrlo od gladi in trpljenja, si tudi gotovo tam čitala. In kaj vse so Nemci počeli, samo da bi čimveč Slovencev uničili, je nepopisno ter bode to gotovo še vse zgodovinsko dognano. Preživeli se vedno vračajo in vsi hvalijo zavezniško vojsko, da jih je rešila in preskrbela z hrano, da so se opomogli za potovanje v domovino. Število uničenega življa gre v več stotisoče, namreč Slovencev, vseh Jugoslovancev pa nad en milijon v 700.000.

"Od domačih, ki se jih boš spomnila, so postali žrtve te strašne vojne in sicer: Pakiž in njegova dva sina; Gelzetov Lojze, gospodar; Lukežov Tone, Križmanovi vsi trije sinovi; kovača Pucelja trije sinovi; Pepelarjev najmlajši sin; Pirkovič, trgovec; Pirkarjev sin; Logarjeva žena in obe hčeri; Mehanikarjev Lojze in še veliko drugih. Korenova teta Franca je umrla pred božičem lanskega leta. Pri prvem bombardiranju Ribnice je bilo 8 smrtnih žrtev.

"Tudi za mojega sina Ivana ne vemo, ali je še živ ali mrtev. Izginil je, samo to vemo. Rado pa je ostal živ in zdrav, dasi je bil dvakrat po več tednov zaprt. Tudi Olga je bila dva meseca zaprta.

"Seveda se boš vpraševala, zakaj? Pa to ni bilo važno za

našega sovražnika. Zaprl so ga in s tem je bilo vse končano. Jaz in moja žena sva pri omejeni prehrani še nekako mirno preživela vso dobo te uničevalne vojne. Vedeti moraš, da je bila Ljubljana, kot vsa druga mesta, trgi in večje vasi, okoli in okoli zagrajena z bodečo žico. Seveda tudi Ribnica in smo bili tako rekoč vsi ujetniki ali interniranci naših sovražnikov. S tem pa je bila močno ovirana naša prehrana, ker ni bilo mogoče dobiti živeža od zunaj. Za dokaz pomanjkanja v hrani naj ti navedem samo moj primer, da sem shujšal v vojni samo za 32 kilogramov. Starejši možje so hodili okoli slični okostnjakom, ženske in mladina so pa bolj prenašali.

"Hvalabogu, konec je trpljenja. Naši dedni sovražniki so na kolenih in naši zavezniki se trudijo, da nam z dovozom prehrane pomagajo preživeti prvi čas po vojne dobe, dokler si sami ne opomoremo. Amerika je že med vojno nam veliko lajšala bedo naših internirancev, sedaj pa pošilja razno blago in obleko v Jugoslavijo. Pred kratkim je dobila tudi Ribnica eno tako pošiljko, od katere je dobil naš France eno fino črno suknjo. Moje ali Tvoje sestre bi bile tudi rade kaj dobile, pa je bilo drugih, baje še bolj potrebnih. Seveda je pomanjkanje povsod veliko, pa bomo že počasi tudi to preboleli. Glavno je, da je mir in da imamo zopet našo prostost v naši novi Jugoslaviji.

"Sprejmi Ti kot Tvoj mož in Tvoji pridni otroci najzrnejše pozdrave od Mice in Ane, v katerih imenu Ti pišem, posebno vas vse skupaj pozdravlja Tvoj brat

"Ivan Laurič"

UREDNIKOVA POŠTA

Vabilo na sejo Slov. društvenega doma

Euclid, O. — Tem potom se prijazno vabi člane Slovenskega društvenega doma na Reher Ave., Euclid, na sejo, ki se vrši v soboto 27. aprila ob 8. uri zvečer.

Vsa narava je vstala k novemu življenju, prebudili so se ptički in rožice. Vse to mlado življenje nas kliče, stare in mlade, k novemu vstajenju. Ta pomladna seja naj prinese boljši sporazum med nas vse, da gremo skupno na delo za procvit doma in naše okolice.

Prosimo, da se gotovo udeležite te seje vsi člani Slovenskega društvenega doma. Naznanjamo vam tudi, da smo darovali \$1000 za mladinsko bolnico v Sloveniji. Prejmite pozdrav od odbora S. D. Doma.

J. Rotter.

Koncert in opereta zbora Zarja

Ker je že tukaj pomlad, se moramo kot običajno, pripraviti za koncert in opereto "Pri zlatem sodčku", ki jo bo podal naš pionirski pev. zbor Zarja, tisti zbor, ki nam prepeva že zadnjih 30 let. Da, Zarja je veliko do prinesla na našem kulturnem polju v letih svojega obstoja! Pomagala je veliko našim narodnim domom, čitalnicam, različnim društvom, kulturnim in drugim organizacijam. Pevec in pevke Zarje so se skozi vseh 30 let žrtvovali za dobrobit delavstva in narodne kulture. To pa za navadne delavce in delavke ni posebno lahko, zlasti še v času krize in drugih nepotrebnih dogodkov.

Pevec in pevke zbora "Zarje" se zavedajo da so veliko žrtvovali za dobro in plemenito stvar in zato vam prireajo tudi letos spomladanski koncert in opereto "Pri zlatem sodčku", v kateri je veliko humorja, da se boste tudi nasmejali. To se bo vr-

šilo v nedeljo 28. aprila ob 3:30 popoldne v dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Torej kakor kaže, bo ta prireditel "Zarje" spet imenitna, kakor je bila zadnja na Zahvalni dan. Poleg omenjene operete bo na programu več drugih krasnih točk, na primer "Kod mandant Stane", "Na juris", pesem petnajste brigade, ki jo je spisal Tone Seliškar, in druge pesmi, ki slikajo napor in boj stare lomovine za prerojenje. Prepričani smo, da bodo tobo sprejete partizanske pesmi, kakor so bile na zadnji Zarjini prireditvi. Torej le posetite to priredbo in uživajte krasne pesmi naših hrabrih borcev, ki so sicer imeli velikanske in strašne žrtve, vendar pa so premagali in uničili strašnega sovražnika, nacizem in fašizem, poleg tega pa tudi vse grde domače izdajalce.

Dajmo priznanje našim pevcem in pevkam, saj drugega ne želijo in ne zahtevajo od nas, temveč samo, da napolnimo auditorij Slovenskega narodnega doma do zadnjega kotička. Po programu bo ples, za katerega bo igral priznani Johnny Peterson in njegov orkester. Seveda, imeli bodo tudi veselo prosto zabavo med prijatelji Zarjanov. Postrežba bo vsestransko dobra. Torej 28. je naš in dan naših Zarjanov! Na gotovo svidenje! Pozdrav vsem pravovernim!

Anton Jankovič.

Nova politična stranka

Cleveland, O. — Mogoče se ni vsakomur znano, da se je v Cuyahoga okraju organiziralo novo politično stranko, katero imenujemo "Progressive Democrats". Namen te stranke je dosegati popolnejšo demokracijo, ne seči popolnejsi demokraciji, kot je imamo pod diktaturo, kot je imamo pod sedanjim načelnikom Ray T. Millerjem. Miller deluje 100 odstotno proti našemu gov. Franku Lauschetu, ker ta ne verjame v diktaturo in se ne dovoljuje, da bi ga imel kdo pod komando in ga vrtel, kakor je to hotel Miller.

Mi se tudi ne strinjamo z idejo, da bi Miller sam imenoval varne vodje. Ti morajo biti izvoljeni od vrdnih Precinct komitejev, kakor je to bilo prej, in tisto je demokratično. Naša stranka ima tudi listo kandidatov pri primarnih volitvah, ki tovrste vrše 7. maja. Na tej listi bodo našli ime našega dolgoletnega koncilmana Edwarda Kovarčiča, ki je kandidat za okrajnega komisarja. Njega toplo podporočam našim volilec, da odločite svoj glas zanj in da greste na voliče 7. maja in naredite za gotovo križ poleg njegovega imena.

Edward Kovarčič je član vseh naših slovenskih organizacij in naših volilec, ki ga je kot koncilman v mestni zbornici, ki za naselbeno ved naredil kot kateri drugi po njim. Zato, dajmo mu s svojimi glasovi priznanje, katero zasluži.

Nadalje naznanjam rojakom na E. 68 St., 69 in 71, na oni strani, kateri spadate pod Precinct H, da sem kandidat za Precinct načelnika in da naredite križ pred mojim imenom pri volitvah dne 7. maja.

Sporočam tudi, da je predsednik naše nove politične organizacije tudi naš slovenski narodni vodja, koncilman v 10. vardi, Edward Pucel.

Charles Vrtovnik, član dem. kluba 23. vardi.

Znanje je blagostanje! V knjigi "A Nation of Nations" je veliko podatkov o Ameriki in Amerikancem. Kdor se želi resnično prepričati, naj prebere to knjigo. Pisal jo je naš marljivi, poznani in spoštovani ameriško-slovenski pisatelj Louis Adamič. Knjigo si lahko preberite pri nas, v uredništvu Enakopravnosti.

KUPAJ V IZDAJSTVU — KUPAJ PRED LJUDSKO SODBO

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca," Ljubljana, Jugoslavija

(Nadaljevanje)

Toda ta bataljon je premaj-
on ne predstavlja ničesar
je potisnjen v defenzivo.
nastane rekrutacijska
panja. Pritiska se na oficir-
se jugoslovanske vojske,
nizira se jih pod različni iz-
nimimi prevezami z nekimi
pošilja se jih na teren, v
kake, kakršna so bila v Iški
in v Otočcu na Dolenjskem.

Rekrutira se tudi med naiv-
mladino. Nekaj naivnih mla-
sledi vabam in pristopi
nikom, tej novo ustvarja-
ka, ki vzdržujejo svojo politiko
še nadalje.

"Nauk z Grčaric in s Tur-
ka bi moral biti po vsem člove-
škem pričakovanju zadosten, da
bi ta izdajalska politika prene-
hala. Bili smo prepričani, da ne
bo prišlo do ponovitve te sramo-
te. Toda, ko je okupator pri-
pravil ofenzivo na osvobodeno
ozemlje, tedaj so se pojavili novi
znaki, da sramote ni konec, da
še obstoja ona družba, ki je
ustvarila belo gardo, da še pri-
pravlja nove zločine. Videli smo,
da se pripravljala v Ljubljani ne-
kakšna nova vojna formacija,
ki je dobila ime 'Slovenski do-
mobranci.' Videli smo, da se je
v to formacijo nateplo vse, kar
je moralo pobegniti pred ljud-
stvom iz osvobodene Dolenjske.

"Oficirji bivše jugoslovanske
vojske so postali voditelji te
formacije. Spoznali smo tudi, da
ima ofenziva, ki se pripravljala,
namen, popeljati to tolpo na Do-
lenjsko, da tam v imenu okupa-
torja prevzame oblast. To je
razvidno iz proklamacij, ki jih
je izdajalo vodstvo te horde, ki
so jih trosili nad našimi glavami
nemški bombniki z bombami. To
ste pošiljali vi, izdajalci iz Ljub-
ljane!

"Danes trdim, da ofenzive, iz-
vedene s sedmimi divizijami, ki
jih je privedel sovražnik na Do-
lenjsko, ne bi bilo, ako ne bi bilo
vaših priprošenj in moledovanj,
ko ste na kolenih prosili okupa-
torja, naj vzpostavi vašo oblast.
Vi ste zakrivali nove potoke kr-
vi, umore, grozodejstva raznih
fašističnih banditskih tolpe iz
vseh vetrov Evrope, ki so se zne-
sili nad ljudstvom, nad partizan-

sko vojsko. Ofenziva se je zače-
la in je rodila za civilno prebi-
valstvo. Imela je za posledico
enake pokolje, kakor vse take
akcije, pokolje civilnega prebi-
valstva, pokolje ranjenih parti-
zanov in umore ujetnikov.

"Pri vsem tem je sodelovala
ta nova tvorba, ki ste jo ustva-
rili in poklicali v življenje, ki jo
je ustvarila slovenska reakcija
zato, da bi ponovno zavladala
nad osvobodjenim ozemljem! To-
da delali ste račun brez krčmar-
ja. Partizanska vojska, tedaj že
formirana v korpuse in divizije,
je prestala ofenzivo navzlic bo-
lestnim izgubam, se je utrdila
in učvrstila. Na novo je zasedla
osvobodjeno ozemlje in uvedla
solidno upravo, ki je ostala vse
do konca.

"Treba je bilo borbo nadalje-
vati. Vaš okupatorski zaveznik
je bil primoran vlačiti svoje hor-
de na vzhodno bojišče, kjer je
doživel katastrofalni polom,
ker se je zmogovita Rdeča ar-
ma bližala zaslužnim delom
Evrope. Toda bilo je treba vzdr-
ževati komunikacije. Treba je
bilo čuvati cestne in železniške
zveze s Trstom, zveze med juž-
nim in vzhodnim bojiščem. Slo-
venska partizanska vojska je te
zveze vztrajno napadala in ruši-
la. Potem, ko je pometla z onimi
bednimi garnizijami, ki ste jih
razmestili po Dolenjski in No-
tranjski, je pritisnila z vso silo
na okupatorjeve komunikacije.

"S svojimi hordami seveda ni-
ste bili v stanju vzdržati tega
pritiska. Vrsta slavnih borb pri-
kazuje na eni strani moralo par-
tizanske vojske in demoralizaci-
je vaših hord, ki so se rešile ved-
no in vselej samo na ta način, da
so priklicale na pomoč nemške
tanke. Toda vi ste vojaki, pred-
stavniki 'kraljevske vojske' in
bilo bi smešno, ako ne bi znali
temu odpomoči. Začeli ste vež-
bat te domobranske horde, za-
čeli ste jih sistematično vojaško
organizirati.

"Poklicali ste v to svrhu na
pomoč zopet okupatorja, ki vam
je poslal svoje eksperte. Tu naj-
demo ime kapetana chumacher-
ja, preizkušnega organizatorja
kvislinških divizij po Evropi.
Organiziral je SS-divizije in po-

vem vam skrivnost, da je bil
njegov namen organizirati tudi
tu tipično SS-divizijo, sestavlje-
no iz slovenskih izdajalcev, hra-
no za nemške topove,
(Nadaljevanje)

Stvarjen patriotizem! Deja-
nja, ne besed! Prispevajte za
otroško bolnico v Sloveniji!

Mestne novice

Napredek organizacije za pobijanje raka

Clevelandska podružnica
"American Cancer Society" na-
znanja, da je v tekoči kampanji
prejela \$25,000 prispevkov za
boj proti raku. Kampanja se na-
daljuje do konca aprila. Javnost
se opozarja, da je ta nevarna
bolezen ozdravljiva, ako se do-
volj zgodaj ugotovi in da si 30
odstotkov bolnikov ohrani živ-
ljenje, ako se pravočasno pod-
vrže zdravljenju. Urad orga-
nizacije za pobijanje raka v Cle-
velandu se nahaja v Arcade, so-
ba 414, kjer se sprejema darila.
Istotam dobite brezplačen na-
svet, ako ste bolni.

COMPTON HONORED . . . Dr.
Karl T. Compton, president of the
Massachusetts Institute of Tech-
nology, Boston, who was awarded
the highest award the war depart-
ment can bestow on a civilian.

Natančen pregled oči!
UMERITEV OČAL
DR. I. E. LEVY
7917 St. Clair Ave.
(Blizu Yale gledališča)
Tel. EX 1244
Pravkar sem se vrnil iz
vojaške službe

PRVOVRSTNA PERUTNINA
IN SVEŽA JAJCA
Perutnino čistimo in jo nase-
kamo
PETER'S POULTRY
3649 E. 116 St. — LO 9092

Avto kupim
Želim kupiti dobro ohranjen
avto 1939-1940 ali 1941 leta.
Kdor ima za prodati naj po-
kliče KE 6244.

Veteran
želi kupiti dober rabljen avto ter
je pripravljen plačati najvišjo
ceno. Pokličite MU 5796

Delo dobi
prvovrstni popravilec avtomob-
ilov (First Class Body and Fen-
der Repairman). Plača od ure
po najvišji ceni. Vprašajte pri
Re-Nu Auto Body, 982 E. 152
St., GL 3830.

**Hiša za 2 družini se
proda**

4 in 4 sobe z vsem pohištvo;
ledenica, peči, postelje itd. Se
lahko takoj vselite. Nahaja se
na E. 69 St., blizu St. Clair Ave.
Cena zmerna.
Hiša za tri družine na E. 66
St., blizu St. Clair Ave. Dve ga-
raži. Cena zmerna.
Podrobnosti se poizve na
6704 ST. CLAIR AVE.,
ali pokličite KE 4963

Velik vseslovanski ples v New Yorku

Dne 11. maja se bo vršil v
New Yorku velik vseslovanski
ples, katerega priredi Ameriški
vseslovanski kongres za širši
New York. Ples se bo vršil v New
Webster Manor, 125 E. 11 St.
To bo ena največjih priredb te
vrste med slovanskimi skupina-
mi v New Yorku. Udeležilo se
je bo tudi večje število odličnih
gledaliških igralcev in igralk, ki
nastopajo na Broadwayu.

V Clevelandu ni prostora za ošpice

Mestni komisar za zdravje,
dr. Harold J. Knapp, poroča, da
je Cleveland srečno mesto, ker v
zadnjih par letih je bilo javlje-
nih zelo nizko število slučajev
ošpic. En pogoj je temu pripo-
mogel in sicer ta, da je veliko
staršev dalo cepiti svoje otroke
proti boleznim in so jih tako za-
varovali.

Ako bi vsi stariši dali svoje
otroke cepiti, predno so devet

mescev stari, bi se še bolje za-
varovali pred to boleznijo. Do-
kler pa se to ne zgodi, se še lah-
ko primeri, da izbruhne epide-
mija ošpic v tem ali onem delu
mesta in je treba izolirati goto-
vo število hiš, da se širjenje bo-
lezni omeji. Ošpice so nepotreb-
na bolezen in se lahko prepreči.
Dr. Knapp priporoča, da bi se
vse osebe, otroci kot odrasli,
moralo dati cepiti proti ošpicam,
ako je minilo pet let iz zadnje-
ga cepljenja.

Mestna železnica plačala \$280.000 davka

Cestna železnica v Clevelan-
du, ki je mestna last, je v pone-
deljek plačala okrajnemu bla-
gajniku \$280,000 davka za leto
1943. To je bilo prvič, da je me-
sto plačalo davek, odkar je ulič-
na železnica postala javna last.
Najvišje državno sodišče je
namreč prošlega decembra od-
ločilo, da je nepremična lastni-
na ulične železnice podvržena
davku, navzlic temu, da ni več
last privatne družbe.

**DELAJTE V
MODERNEMU POSLOPJU
THE TELEPHONE CO.**

potrebuje
**ŽENSKÉ kot
delavke hišnih del**
Downtown poslopja
Stalno delo—Dobre plače
Polni ali delni čas
6 večerov v tednu
5:10 do 1:40 zj.
Zglasite se na
Employment Office
700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop., dnevno
razven ob nedeljah
**THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.**

Kdor je človekoljub, daruje
za otroško bolnico v Sloveniji

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

THE MAY CO.'S BASEMENT

Kay Ruth

PROGASTE

Gingham obleke

Dekliške mere 12 do 20

Ženske mere 38 do 44

3.70

Ekstra mere 46 do 52 . . 4.10

Zopet priljubljeni vzorec po "Kay
Ruth!" Z gumbi spredaj, ohlapen za-
daj in "kick-pleats" za dodatno udob-
nost. V modri, rdeči, zeleni ali rjavi
barvi s progami. Izvrstne obleke za
vsakdanjo nošo. So jamčene, da se
operejo in so stalne barve.

Sprejememo naročila po pošti in
telefonu—pokličite CHerry 3000

THE MAY CO.'S BASEMENT

Superior Garage

SPLOŠNA POPRAVILA NA AVTIIH
15132 SUPERIOR AVENUE — EN 0367

August Kollander

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU

6419 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

HEnderson 4148

NAZNANJA:

Da pošilja denar v vse kraje stare domovine potom
navadne ali zračne pošte (AIR MAIL) in potom
kabelna. Vsaka pošiljatev je jamčena;

Da prodaja zaboje za pošiljanje hrane in obleke v
stari kraj; in

Da opravlja notarske posle.

Postrežba pri Kollanderju je vedno točna in
vljudna. Obrnite se nanj v vseh zadevah, ki spada-
jo v njegov delokrog.

Here We Go Again Dance ★ Tonight, April 25

at Slovene Nat'l Home, St. Clair Ave. & E. 65th St.
Refreshments — 8 to 11:30 P. M. — Admission 50c
MUSIC BY JOHNNY PECON'S ORCHESTRA

Razni dogodki iz prejšnjih in sedanjih časov

Piše Anton Rotar

Cleveland, O. — Ko sem bil še mlad fant, mi reče moj pokojni oče: "Jutri boš šel z menoj v gozd po les za Križajevo tovarno." Kam pa greva? "K Cesarjevi hoji. Nocoj moraš iti zgodaj spat, ker morava vstati ob 2. uri zjutraj. Jaz bom konje nahranil, potem bova imela zajutrek, ob 3. uri greva od doma."

Oče me skličejo, kot dogovorjeno, ob 2. uri zjutraj. Ko jaz vstanem, so mati že kuhali polento. Mati so nama pripravili tudi velik kos črnega kruha, katerega so djali v torbo za na pot. Potem so mi rekli: "Sedaj se moraš priporočiti angeljčku varuhu, ko greš prvič z očetom v gozd. Saj znaš."

To je bil za mene prvi dan, da sem mogel biti očetu v pomoč, služiti kruh ostali družini. Ko je imel oče že vprežene konje, napravi pred vozom z bičem križ za Bog daj srečo.

Tedaj sem se počutil velikega, močnega, ko sem šel prvič z očetom v gozd. Lepa noč je bila. Luna je svetila. Daleč je do tiste Cesarjeve hoje, sem vprašal očeta: "No, ti bom pa povedal. Tisto je posestvo Planinskega Firšta. Njemu se reče "Wiltigratz". Tisti ima v Planini eno graščino. Pravijo, da je nemška rodovine. On je zelo bogat človek. Pravijo da ima 99 hiš in lastuje veliko gozdov v Sloveniji. Mi kmetje imamo pa malo, pa še tisto od kraja. Danes ti bom pokazal naš tal, ker se bova blizu njega peljala."

Ko se peljeva skozi vas Polčje, se je delal že dan. Oče mi še nadalje pripoveduje. "Veš, enkrat je prišel naš cesar in njegove sluga v Planino k temu Firštu. Tam so se zmenili, da gredo na lov v gozd. Zajahali so lepe bele konje in odšli v Vatoške doline. Pri tisti hoji so imeli pa kosilo. Zato so si ljudje zapomnili in tako je ostalo ime Cesarjeva hoja."

Vidiš, tisti gospodje imajo same dobre čase. Ko prideva na vrh Klusč, mi gre pokazati oče naš tal. Ko mi ga pokaže, oče meri od mejnika do mejnika, koliko je širok. Nameri 62 čevljev na široko; dolgo je pa gor do vrha.

Ko jaz naš tal ogledujem, pa pravim očetu: "Tukaj so samo kljukasta drva, pa dosti listja. Ko prideva malo bolj naprej, gre lepa cesta v Jurjevo dolino. Oče krene doli po stari poti. "Vidiš, zdaj sva pa na Firštomem posestvu. Tukaj gre meja. Do tukaj je Kensko, na ono stran je pa last Zneperskih grofov; po tej poti, ko se peljeva sedaj, pa Planinskih grofov. Ko se peljeva doli po stari poti, zagledam veliko ograjo, meter in pol visoko."

Kaj pa je v tej ograji, vprašam očeta? "Tukaj ima Planinski Firšt jelene in srne, še sam ne ve koliko. Pa vse to samo za lepše videti. Meni je Brišnar pravil, da je sto oralov zagrajenega." Tisti dan sem prvič videl jelene in srne.

Prideva doli do velike palače. "Vidiš, to je hiša, kaj ne? V tej hiši je veliko sob, pa samo dva borštnarja živita v njej. Govorita nemško, znata pa tudi slovensko." Jaz sem kar gledal tisto grofovsko hišo, lepe štale, čebelnjak, lepe laze in njive.

"Tukaj se reče pri tastari hiši," pravi oče. Ko pridemo k Cesarjevi hoji, je bilo pred nami tam zbranih že nekaj gozdarjev iz naših bližnjih vasi. Tam je ležalo veliko zrezanega lesa, primerne mere, od štiri metre naprej. Les je bil obeljen in primerno suh. Moj oče je zbral dva

krla (hloda), po osem metrov dolga in primerno debela. Sednji gozdarji so si pomagali eden drugemu naložiti. Ko smo delo skončali, odpeljemo po novi cesti navkreber proti Jelvsevi kladi. Jaz se nisem mogel naložiti tistih lepih grofovskih gozdov.

Pridemo ven iz gozda blizu sv. Trojice. Zasliši se lepo slovensko petje. Zagledam veliko skupino fantov in deklet, ki so ravno kosili. Vprašam očeta, čigavo je tisto posestvo, kjer fantje in dekleta kosijo. "Cesarsko, vse tja zadaj se vežejo njegove senožeti in travniki. Naš cesar je bogat."

Ob tisti priliki mi je tudi oče pokazal vas, v kateri je bil doma Martin Krpan. Ko se bližamo na Trnje, kjer je bila moja mati rojena, zagledam mojega strica, ko je še s tremi drugimi kosil otavo. Čigava pa je tista velika mlaka, vprašam očeta? Ta mlaka ni stricova. "Ta mlaka je cerkvena. Stric ima samo v najemu. Vsaka cerkev ima posestva."

Kako pa to gre, da imajo nemški grofje vse ta lepe gozdove; naš cesar najlepše senožete in travnike, cerkve pa najlepše mlake in njive? Naše so samo ta slabe gmajne, kjer raste le brinje in kamenje. Naše njive so pa vse tudi tako ozke, zakaj tako? "Veš kako dolgo časa nazaj ni znal nihče zmeriti, pa je tako ostalo."

Ko pripeljemo hlode v št. Peter pred Križajevo tovarno, pride iz pisarne Križajev pisar, kateri je nosil pod pazduho lesene klešče in knjigo. On nam zmeri les in zapiše, koliko kvadratnih metrov meri in koliko znes. Drugi gozdarji, ki so že pred nama razložili in dobili denar v pisarni, so ga na cesti napadali z grdimi priimki, da ni pravilno meril in da so premalo dobili za les, da hlodi merijo več kubikov. Eden od teh gozdarjev mu je rekel v obraz: "Da bi strela udrla tebe in tvoje klešče."

Ko greva z očetom proti domu, mi pravi: "Vidiš, kako so kričali na Lešnaka, ker jim je slabo zmeril. Saj je tudi meni. To je vse sama lumparija in izkoriščanje, kamor se obrneš. Eh, ti še ne veš. Boš videl, kadar boš zrastel."

Drugi dan oče dobi enega vaškega fanta, začela sta mlätiti pšenico, rž, ječmen in oves. Neko soboto sta ravno skončala. V nedeljo zjutraj gredo mati k prvi maši v Trnje. Ko pridejo domov, povedo, da so gospod Železnik oznanili, da bodo v sredo v Kleniku pobirali biro. V

sredo zjutraj je bilo vse čisto. V kuhinji je v vrečah stala na tleh po vrsti, pšenica, ječmen, rž in oves. Bilo je še nekaj skritega pod jerbasom, da ne bi oče opazili, ker če bi opazili bi moglo kaj reči. Bilo je tudi pet goldinarjev na skledniku.

Ko so bili moja mati še samoska, so peli na koro. Zato je gospoda čakala boljša mera, da ne bo zamere. Ko pridejo gospod Železnik s tremi pomagači v kuhinjo, gospod lepo pozdravi: "Hvaljen bodi Jezus Kristus". Mati in mi otroci smo vsi hkrati glasno odgovorili: "Na veke, amen!" Gospod župnik nam razdelijo svete podobice po vrsti. Jaz sem dobil sv. Antona Padovanskega. Ko podoba obrnem, je bila zadaj ena molitvica in zraven 300 dni odpustka. Ko so pomagači svoje delo opravili, so se gospod župnik zahvalili: "Bog vam povrni!" in odšli.

Na sredi vasi je stal voz z močnimi konji. Na vozu je bila naložena bira iz cele vasi in je bil visoko naložen in težak, da so konji komaj izpeljali proti župnišću v Trnju. Kako so se gospod pri srcu počutili ob tako lepo uspeli biri, ne vem.

Naša vas je štela 42 števil; od teh je bilo 31 pod št. Peterško kaplanijo, med katerimi je bila tudi naša. Tam smo tudi nosili h krstu in hodili po listke za velikonočno izpoved in mrlič pokopavati. Pod Trnje je spadalo 31 števil in skupno so hodili v šolo in h krščanskemu naku. Zato je imela naša hiša čast, da so prišli kar trije gospodje po biro.

Drugi teden pridejo še gospod župnik Anton Abram iz št. Petra in še gospod fajmošter iz Slavne. "Drugi teden boš peljal v mlin k Ambrožiču," so rekli mati. Matija Ambrož je bil daleč znan. Bil je velik posest-

nik; imel je mlin, žago in več hlapcev in dekel. Bil je samski; ni imel žene ne otrok.

Oče mi naloži na voz dve vreči rži, malo pšenice, ječmena in ovs. Zakaj pa niste dali rži gospodu župniku, vprašam očeta? "Kaj ne veš, da gospod ne jedo črnega kruha?"

Ko pripeljem moko domov, oče preklinja Matijetove roke in druge. "Saj se ne izplača orati, gnojiti in mlätiti. Samo za župnike delam in za Matijeta." Tedaj vstopi v hišo sosed, tolaži in pogovarja očeta ter pravi, da so v Istri in Vipavi kmetje na boljšem, tam ne dajejo kmetje gospodom pšenice, pač pa vino.

Drugi dan dobijo moj oče pismo iz Postojne, da morajo takoj plačati davke. Zakaj pa moramo plačati davke za prazno slamo? Saj smo dali pšenico gospodom! "Moramo plačati davke, da bo naš cesar Franc Jožef imel s čim plačati svoje ministre, kateri delajo za nas paragrafe (zakone) za Avstrijo." "Jutri boš šel z menoj po les," pravijo oče. "Kaj ne veš, da jutri je torek. Fant mora iti h krščanskemu nauku, tako so gospod oznanili," pravijo mati. "V nedeljo bo pa offer (darovanje) za sveče". Ko smo šli k darovanju, so dajali za nas ta male majhne svečke, vredne po 10 krajcarjev vsaka; potem so dajali večje ta srednjim in še bolj velike ta velikim. Več ko je kateri položil denarja na oltar, večjo svečo je dobil.

(Dalje prihodnjič)

Vaš donesek za otroško bolnico v Sloveniji bo znak ljubezni in spoštovanja do potrebnih. V ta namen lahko prispevate tudi v uradu "Enakopravnosti".

A. & G. GARAGE

Body and Fender — Splošna avna popravila

6506 ST. CLAIR AVENUE — ZADAJ

George Hodolic — Al Starr

PRIJAZNO SE VAS VABI NA

VELIK DEMOKRATSKI SHOD

OB OTVORITVI KAMPANJE

Progressive Democrats of Cuyahoga County

(Progresivni demokraci okraja Cuyahoga)

v Slov. nar. domu, 6417 St. Clair Ave.

v petek, 26. aprila, 1946

OB 8. URI ZVEČER

*

SLIŠALI BOSTE PROGRESIVNE IN ZANIMIVE GOVORNIKE

SYLVESTER V. McMAHON,

podnačelnik Progresivnih demokratov;

CHARLES A. VANIK,

Progresivni kandidat za kongres 21. distrikta

WILLIAM M. BOYD,

Progresivni kandidat za "Congressman-at-large"

EDWARD J. KOVACIC,

Progresivni kandidat za okrajnega komisarja;

EDWARD L. PUCEL,

Progresivni kandidat za člana državnega centralnega odbora—20. distrikta — in druge

*

VOLITE PROGRESIVNO

Vprašajte za demokratsko glasovnico

Volite za PROGRESIVNO LISTO, kateri je na čelu

GOVERNER FRANK J. LAUSCHE

*

Primarne volitve se vršijo v torek, 7. maja 1946

NAZNANILO IN ZAHVALA

1898

1946

S tužnim srcem naznanjemo vsem znancem in prijateljem, da je dne 22. marca smrt pretrgala nit življenja nama nadvse dragega soproga in očeta

Frank Mocnik

Doma je bil iz Orehka na Tolminkem ter je bil 47 let star. V dolžnosti si štejeva, da se tem potom iskreno zahvaliva vsem onim, ki so položili krasne vence h krsti najinega pokojnika.

Zahvalo naj sprejmejo sledeči: Mr. in Mrs. John Primožič in družina, Mr. in Mrs. Peter Celik in družina iz Lorain, Ohio, Mrs. Frank Mavri in družina iz Windber, Pa., Ernest in Louis O'Block družini, Mr. Mike Jaks in družina, Mr. in Mrs. Joseph Doles in družina, Municipal Light Plant Employees, Mr. in Mrs. John Pirih in družina, Mr. Jack Obed in mater, Mr. in Mrs. Frank Cerkenik in hčerka, Mr. in Mrs. Cy Obed in družina, Mr. in Mrs. Anton Salamant in družina, Mr. in Mrs. Carl Edman in hčerka, Room 150 F. Glenville High School, Glenville Girl Reserves in društvo Naprej, št. 5 SNPJ.

Dalje najlepša hvala onim, ki so darovali v gotovini in sicer sledečim: Mrs. Anna Valentine, Mr. in Mrs. Anton Nachtigal, Mrs. Mary Sankovich, Mr. in Mrs. Joe Dolgan, Mr. in Mrs. John Dolgan, Mr. in Mrs. Anton Tomšič, Mrs. Pauline Chaperlo, Mr. in Mrs. John Dolgan, Mr. in Mrs. Frank Guzel, Mr. Louis Oblak (Oblak Furniture Co.) in Frank's Shift iz Light Plant.

Našo zahvalo naj sprejmejo vsi prijatelji, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugi za spremstvo pri pogrebu. To so: Mr. Frank Cerkenik, Mrs. Frank Mavri, Mr. Frank Krancevič, Mr. Cyril Obed, Mr. Louis O'Block, Mr. Cvelbar, Mr. Joseph Semetko ml., Mr. William Cross in društvo Naprej, št. 5 SNPJ.

Najlepša hvala tudi družinam, ki so dale za otroško bolnico mesto venca: Mr. in Mrs. Anton Vehar in družina, Mr. in Mrs. John Leskovec in Mr. in Mrs. Charles Samsa in hči.

Zahvalo naj sprejmejo Mr. in Mrs. Elmer Laskowski ter Miss Rose Dick, ki so darovali za maše.

Dalje hvala vsem, ki so se prišli posloviti od pokojnika, ko je ležal na mrliškem odru ter vsem, ki so ga sprejmi na njegovi zadnji zemeljski poti na pokopališče.

Najlepšo hvalo naj sprejmejo tudi pogrebci, sobratji društva Naprej, št. 5 SNPJ, ki so nosili krsto.

Srčna hvala vsem prijateljem, ki so pisмено izrazili svoje sožalje. Posebno hvalo sva dolžne pogrebniemu zavodu Jos. Žele in Sinovi za vse nasvete in vzorno vodstvo pogreba ter ljubeznivo in vsestransko postrežbo.

Če smo po pomoti izpustile kakšno ime, prosimo, da se nama oprostijo, ter se vsem, ki ste nam izkazali svoje sočutje in nama bili v tolažbo in pomoč v teh dneh žalosti, izrekamo iskreno zahvalo.

Ti, ljubljeni soprog in oče, počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška gruda. Spavaj mirno—snivaj sladko.

Žalujoči ostali:

LOUISE, soproga;

SYLVIA, hčerka

Cleveland, Ohio, dne 25. aprila, 1946.

Vaša kuha bo imela boljšo slast z BABS!

Ko recepti zahtevajo mleko, rabite z vitamini bogato, ekstra-gladko evaporirano mleko BABS. Homogenizirano in pasturizirano BABS nudi vaši kuhinji večjo slast.

Kupite BABS pri vašem trgovcu, še danes!

Sprejeto po Council on Foods and Nutrition of the American Medical Association.

"NAJBOLJŠE ZA MANJ"

POPOLNA OPREMA ZA DOM CAMPUS FURNITURE CO.

Veteranom se nudi posebno vpoštevanje. Nakupe bomo shranili brezplačno dokler jih ne potrebuje. 10609 St. Clair Ave., drugo nadstropje, Uptown Theatre poslopije GL 6118